

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.186/2025/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, tanácselnök

Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró

Dr. Domonyai Alexa, bíró

Dr. Kardos Andrea, bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2025. október 7.

Az ügy tárgya: rágalmazás vétsége

Terhelt: terhelt1

Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 8.B.11.439/2018/28., ítélet, tárgyalás,
2019. július 2.

Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 22.Bf.8273/2020/11., ítélet, nyilvános ülés,
2021. január 7.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rágalmazás vétsége miatt terhelt1 ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság

8.B.11.439/2018/28. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság
22.Bf.8273/2020/11. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 42.000 (negyvenkétezer) forint büntügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2019. július 2. napján kihirdetett 8.B.11.439/2018/28. számú ítéletével terhelt1 terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett rágalalmazás vétségében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért őt egy évre próbára bocsátotta. Rendelkezett a büntügyi költség viseléséről is.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. január 7. napján meghozott 22.Bf.8273/2020/11. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a terhelt cselekményét egyrendbeli a Btk. 226. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő rágalalmazás vétségének minősítette. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2019. november 13. napján kelt – és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.8623/2020/5. számú ítélete folytán 2020. október 20. napján jogerős – 9.B.22.032/2017/100. számú ítéletének a próbára bocsátást kimondó rendelkezését hatályon kívül helyezte, és a próbára bocsátást megszüntette. A terhelttel szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazott próbára bocsátás helyett – további egyrendbeli becsületsértés vétsége [Btk. 227. § (1) bekezdés a) pont] miatt is, halmazati büntetésül – 200 napi tétel pénzbüntetést szabott ki. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 forintban állapította meg azzal, hogy az így kiszabott összesen 200.000 forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Helyesbítette az elsőfokú bíróság büntügyi költségre vonatkozó ítéleti rendelkezését, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költség viseléséről is.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 649. § (2) bekezdés d) pontjára – és erre figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjára – alapítottnak, elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a büntetőeljárás megszüntetése, másodlagosan az ítélet megváltoztatása és a terhelt felmentése, harmadlagosan pedig a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezése és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[4] 1.1. A védő az elsődleges indítványa körében kifejtette, hogy az első- és másodfokú határozat kihirdetésekor a magánvádló törvényes képviselője nem volt jelen, azonban a Be. 773. § (1) bekezdése alapján a magánvádas eljárásban, az első- és a másodfokú eljárás során

is a magánvádló jelenléte a tárgyaláson kötelező, ezért a magánvádló mulasztását a bíróságnak úgy kellett volna tekintenie, hogy a vádtól elállt, ezért az eljárást meg kellett volna szüntetnie.

[5] Kifejtette, hogy az eljárás során a sértettet képviselő törvényes képviselő1, valamint ügyvéd1 nem voltak a sértett önálló törvényes képviselői figyelemmel arra, hogy a sértett cégnyilvántartási adatai alapján mindketten a sértett gazdasági társaság munkavállalói voltak. Együttes képviseletük (eljárásuk) azonban nem nyert igazolást.

[6] Hivatkozott e körben arra is, hogy a jogi személyek esetén a törvényes képviselet kérdését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) szabályozza, a törvény általános szabálya a vezető tisztségviselőt nevezi meg a jogi személy törvényes képviselőjének.

[7] Érvelése szerint a Ptk. 3:29. §-a szerinti törvényes képviselő fogalmának nem felelnek meg az eljárásban törvényes képviselőként eljáró személyek (törvényes képviselő1 és ügyvéd1). Emellett önálló képviseletre a Ptk. 3:30. § (1)-(3) bekezdései alapján sem voltak jogosultak, erre meghatalmazással vagy írásbeli nyilatkozattal sem rendelkeztek.

[8] Kifejtette azt is, hogy a jogerős ítélet [12] bekezdésében írt, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 66. § (4) bekezdésére való hivatkozása a törvényes képviseleti jog igazolására nem helytálló, mivel e törvényi szabályozás a kamarai jogtanácsosra vonatkozik. A törvény szerint a kamarai jogtanácsos az ügyvédi tevékenységek közül gyakorolhatja a jogi személyek képviseletének jogát a büntetőeljárásban, ez azonban – a védő álláspontja szerint – eltérő jogintézmény a törvényes képviseleti jogtól.

[9] A védő hivatkozott arra is, hogy jelen esetben ügyvéd1 nem a sértett jogi képviseletét látta el, hanem őt a magánvádló a törvényes képviselőjeként tűntette fel. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság fenti megállapítása összemosza a képviselet, a jogi képviselet és a törvényes képviselet intézményét. Az Ütv. hivatkozott §-a azonban a jogi képviseletet határozza meg, nem a törvényes képviseletet, amelyre figyelemmel a másodfokú bíróság erre vonatkozó megállapítását egyszerre irat- és jogellenesnek tartotta.

[10] Mindezek alapján kifejtette, hogy a sértett ténylegesen nem jelent meg a jelen ügyben megtartott személyes meghallgatáson és magát előzetesen nem mentette ki, mivel törvényes képviselő1 nem a sértett, illetve nem volt a sértett igazolt, önállóan eljárni jogosult törvényes képviselője sem; ezért az eljárás megszüntetésének lett volna helye.

[11] A személyes meghallgatáson jelen volt jogi képviselő1 egyéni ügyvéd, aki szintén nem a sértett törvényes képviselője, hanem a sértett meghatalmazott (jogi) képviselője volt. Érvelése szerint a sértett által csatolt ügyvédi meghatalmazás nem ad, nem is adhat felhatalmazást a jogi képviselőnek arra, hogy ő jelölje ki a magánvádló törvényes képviselőjét. Emellett vitatta azt is, hogy jogi képviselő1 ügyvéd a jogi képviseletre érvényes meghatalmazással rendelkezett volna, mivel az ügyvédi meghatalmazás nem a sértett törvényes képviselőjétől származik, annak aláírói a sértett zrt. jogtanácsosai voltak.

[12] 1.2. A másodlagos és harmadlagos felülvizsgálati indítványa körében a védő osztotta az elsőfokú bíróság megállapítását a tekintetben, hogy jogi személy vonatkozásában becsületsértés elkövetése nem merülhet fel. Álláspontja szerint a terhelt által tett kijelentés alapján az sem állapítható meg, hogy az objektíve alkalmas lett volna a sértett becsületének csorbítására, mert a közlésben foglalt kijelentés, miszerint a bank megbízásából, felbujtására járt el a terhelt által említett biztonsági őr, természetes személy általi rábíró magatartást (elkövetést) feltételez; ezt a felbujtó jellegű magatartást jogi személy pedig nem tudja megvalósítani.

[13] Ezen túlmenően a védő hivatkozott arra, hogy az eljárás bíróságok anyagi jogi jogszabálysértést követtek el, mert nem vizsgálták, hogy a terhelt vonatkozásában büntetethez való jog kizáró akadály fennállt-e, továbbá azzal is, hogy elfogadták azt a jogértelmezést, amely szerint a panasz jogintézménye nem engedi meg, hogy a panaszos indokolatlanul sértő, becsmérlő vagy akár gyalázkodó kifejezésekkel éljen. A védő érvelése szerint a panasz vonatkozásában a terhelt részéről akkor valósult volna meg jogsértés, ha bebizonyosodott volna, hogy a panaszban foglalt tényállítás valótlan, ezért szükséges lett volna a panaszban foglaltak valóságtartalmának vizsgálata. Ennek alátámasztására hivatkozott a Kúria EBH 2014.B.3. számú határozatában foglaltakra.

[14] Hangsúlyozta, hogy az eljárás tárgyát képező tényállás tekintetében nem annak van jelentősége, hogy az gyalázkodó-e, hanem annak, hogy az érintett tényállítás valóban bizonyul-e. Emellett – álláspontja szerint – a kérdéses közlés nem gyalázkodó jellegű.

[15] 2. A magánvádló jogi képviselője a terhelt védőjének indítványával szemben a jogerős ítélet hatályban tartására tett indítványt.

[16] A védő érvelésével szemben rámutatott arra, hogy a vitatott eljárási cselekmények (személyes meghallgatás és tárgyalások) időpontjában törvényes képviselő és ügyvéd is a magánvádló képviseletére jogosult személyként szerepeltek a cégnyilvántartásban. Figyelemmel a képviseleti jogosultság terhelt általi korábbi elismerésére, valamint arra a körülményre, hogy a képviselettel kapcsolatos adatokat a cégnyilvántartás mint a bíróságok számára is közvetlenül elérhető közhiteles nyilvántartás tartalmazza, törvényes képviselő és ügyvéd képviseleti jogának külön igazolására nem volt szükség, figyelemmel arra is, hogy e tekintetben az eljárás bíróságokban kétség nem merült fel.

[17] Álláspontja szerint a védő felülvizsgálati indítványa figyelmen kívül hagyta, hogy a Be. 10. § (5) bekezdése értelmében törvényes képviselőnek minősül a Polgári Törvénykönyvről szóló törvény szerinti szervezeti képviselő is, és nem tesz különbséget a szervezeti képviselők között aszerint, hogy milyen típusú szervezeti képviseletről van szó.

[18] Utalt arra, hogy a Be. egyetlen rendelkezése sem írja elő, hogy büntetőügyben sértettként eljáró jogi személy törvényes képviseletében két személy együttes eljárására volna szükség akkor, ha e személyek egyébként, cégjogi értelemben együttes képviseleti joggal rendelkeznek.

[19] Rámutatott továbbá, hogy abban az esetben, ha akár törvényes képviselő, akár ügyvéd képviseleti joga tekintetben bármilyen kétely lenne, a magánvádló a nevezett személyek eljárását nyilatkozatában, az álképviselet szabályai szerint kifejezetten jóváhagyta [Ptk. 6:14. § (1) bekezdés,].

[20] Kifejtette ezen túl, hogy a megjelenés elmulasztása csak annak terhére róható, aki a bíróság szabályszerű idézése ellenére nem jelenik meg az eljárási cselekményen. törvényes képviselő és ügyvéd azonban a bíróság szabályszerű idézésének minden alkalommal eleget tett, ezért még abban az esetben sem lett volna lehetséges az eljárás megszüntetése, ha e két személy a magánvádló képviseletében való eljárásra nem lettek volna jogosultak.

[21] Hivatkozott a Kúria BH 2004.171. számú eseti döntésében foglaltakra, amely alapján amennyiben eljárási szabálysértésnek minősülne az a körülmény, hogy az első- és a másodfokon eljáró bíróság olyan személyeket idézett, akik a magánvádló törvényes képviseletére nem voltak jogosultak, ez semmiképpen sem volna a magánvádló terhére értékelhető.

[22] A rágalmozás vétsége kapcsán kifejtette, hogy logikai alap nélküli a terhelt védőjének azon álláspontja, amely szerint – mivel a jogi személy felbujtó magatartást nem tud kifejteni – a terhelt kijelentése nem alkalmas a sértett társadalmi megítélésének csorbítására.

[23] Hangsúlyozta, hogy a terhelti megnyilvánulás tekintetében nem annak van jelentősége, hogy az állított magatartást – felbujtást – jogi személy csak természetes személyek útján valósíthatja meg, hanem annak, hogy a terhelt az állított, azonban a valóságban soha meg nem történt „felbujtást”, illetve „megbízást” a magánvádlónak mint jogi személynek tudja be. Az ellenkező érvelés oda vezethetne, hogy önálló cselekvésre nem képes jogi személy soha nem válhatna a rágalmazás passzív alanyává.

[24] Kiemelte, hogy a tényközlés vonatkozásában azt kell megítélni, hogy a társadalomban kialakult általános felfogás szerint az azzal érintett magatartás jogi személyre vonatkozhat-e és ha igen, hordoz-e negatív tartalmat. Álláspontja szerint mindez a jelen ügyben megállapítható. Megjegyzendőnek tartotta, hogy amíg a „felbujtás” büntető anyagi jogi értelemben természetes személyhez köthető fogalom, addig valamilyen magatartás tanúsítására vonatkozó „megbízás” adására jogi személy is képes.

[25] A jogi személyre vonatkozó, becsület csorbítására alkalmas tényállítással kapcsolatban hivatkozott a Kúria Bfv.III.75/2020/13. sorszámú döntésében foglaltakra azzal, hogy ennek értelmében jelen ügyben az elítélés alapjául szolgáló valótlan terhelti tényállítás a jogi személy magánvádlóra vonatkoztatott, a magánvádlónak betudott magatartást ír le, amely alkalmas arra, hogy a magánvádló társadalmi megbecsülésének súlyos sérelmét idézze elő.

[26] A magánvádló képviselője szerint a terhelt elektronikus levelei panasznak nem tekinthetők, ezért jogellenességet kizáró ok nem állapítható meg. Arra az esetre, ha a terhelt beadványa mégis panasznak lenne ételkelhető, hivatkozott a Kúria EBH 2014.B.3., valamint EBH 2011.2394. számú elvi határozataiban kifejtettekre azzal, hogy a Kúria által kidolgozott feltételrendszerből jelen ügyben egyik elem sem teljesült, ezért a sérelmezett tényállítás jogellenes.

[27] Hivatkozott továbbá a pénzügyi szervezetek panaszkezelésére vonatkozó szabályokról szóló 28/2014. (VII. 23.) MNB rendelet 2. § (1) bekezdésének rendelkezésére is, amely szerint panasznak minősül az ügyfélnek a szolgáltató tevékenységét vagy mulasztását érintő kifogása, feltéve, hogy az a pénzügyi szolgáltatás nyújtására irányuló szerződéssel, vagy magával a pénzügyi szolgáltatással függ össze. Ehhez képest a rábírás egy erőszakos magatartás elkövetésére, nem pénzügyi szolgáltatás nyújtására vonatkozó szerződéssel kapcsolatos vagy pénzügyi szolgáltatással összefüggő.

[28] Az öncélúság és gyalázkodó jelleg kapcsán kifejtette, hogy a terhelti közlés nem csupán valótlan tényállítás, hanem azt a terhelt olyan kontextusba helyezte, amelynek a becsémrlésen kívül semmilyen „hozzáadott értéke” nincs, másfelől tovább fokozza az egyébként is negatív tartalmú és súlyosan sértő valótlan tényállítás „romboló hatását”. Emellett a terhelt a valótlan tényállításából semmilyen következtetést nem vont le.

[29] Mindezek alapján azt látta megállapíthatónak, hogy a terhelt valójában nem a panasztétel jogával kívánt élni – hiszen ebben az esetben azt megtehetette volna az általa is ismert panaszközlési csatornán –, hanem a célja sérelem okozása és gyalázkodó jellegű megnyilvánulások útján a magánvádló társadalmi megítélésének csorbítása volt.

[30] A védőnek a valóság bizonyításával kapcsolatos érveire előadta, hogy a terhelt közlését semmilyen jogos magánérdek nem indokolta.

[31] 3. A magánvádló jogi képviselőjének nyilatkozatára a terhelt védője észrevételt terjesztett elő, amelyben a felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartva elsődlegesen vitatta a magánvádló jogi képviseletében eljáró – a beadvány fejrészében feltüntetett – ügyvédi iroda eljárási jogosultságát arra figyelemmel, hogy a felülvizsgálati eljárásban új ügyvédi meghatalmazás becsatolása nem történt meg.

[32] Hiányolta az iratok közül a jogi képviselő által említett, törvényes képviselő1, valamint ügyvéd1 eljárásának a magánvádló általi jóváhagyását tartalmazó iratot is.

[33] Álláspontja szerint a magánvádló által hivatkozott BH 2004.171. számú eseti döntés jelen eljárásban nem alkalmazható, mert egyrészt a jelen ügyben fel nem merülő eljárásjogi kérdésre vonatkozik, másrészt amennyiben az eljárás bíróságok eljárási szabálysértést elkövetve nem idézték meg a tárgyalásokra a magánvádló szervezeti képviseleti joggal rendelkező képviselőjét, úgy a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének van helye.

[34] Utalt arra, hogy a bank a magánvádlót elmarasztalta a panasz megválaszolásának elmulasztása miatt, ezáltal elismerést nyert, hogy a terhelt közlése ténylegesen panasznak minősül.

[35] 4. A magánvádló a védő észrevételében foglaltakra hangsúlyozta, hogy a Ptk. 3:29-31. §-ai fényében a jogi személy bejegyzett képviselője vezető tisztségviselő vagy szervezeti képviselő, és a meghatalmazást aláíró személyek az aláírás napján a cégjegyzékben a magánvádló képviseletére jogosult személyként szerepeltek, amellyel kapcsolatban sem az első-, sem a másodfokú bíróságnak kétsége nem merült fel. Emellett a Be. 10. § (5) bekezdése alapján a szervezeti képviselőt a büntetőügyben törvényes képviselőnek kell tekinteni, amelyből fakadóan semmilyen szükség nem volt bármilyen belső szervezeti rendet szabályozó dokumentum csatolására. Ezen megállapításokat tartotta irányadónak a magánvádlót a személyes meghallgatáson majd a tárgyaláson képviselő személyekre is.

[36] **III.** A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[37] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, és a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapulvételével, a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe.

[38] A Kúria a felülvizsgálati indítvány kapcsán elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felülvizsgálati eljárás tekintetében is vitatott eljárás jogosultság fennáll-e a magánvádló jogi képviselője vonatkozásában. A védő ugyanis az észrevételében kétségbe vonta a magánvádló képviseletében eljáró jogi képviselő ügyvéd által előterjesztett, 2025. március 31. napján kelt előkészítő irat kapcsán (4. számú irat).

[39] Az iratok alapján megállapítható, hogy a sértett jogi képviselő egyéni ügyvéd számára adott szabályszerű meghatalmazást, ami a feljelentés mellékletét képezi. A meghatalmazás tartalma pedig nem zárja ki a rendkívüli jogorvoslati eljárásban való képviseletet, hanem éppen ellenkezőleg, kifejezetten tartalmazza az erre kiterjedő jogosultságot is. Vagyis a Kúria előtt, a felülvizsgálati eljárásra is kiterjedően a jogi képviselet igazolt, függetlenül attól, hogy a beadványt milyen fejrészszel ellátva nyújtotta be az ügyvéd. A felülvizsgálati eljárásban tehát a magánvádló – személyében azonos – jogi képviselője új meghatalmazás csatolására nem volt köteles, jogi képviselő ügyvéd a magánvádló képviseletében meghatalmazással eljáró jogi képviselőnek minősül [Be. 10. § (1) bekezdés 7/f) pont].

[40] A Kúria a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulást tűzött ki és a megtámadott határozatot a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdése szerinti esetleges további felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértéseket.

[41] Ha az indítványozó a felülvizsgálat jogszabályi alapját nem vagy nem helyesen jelölte meg, a Kúria az indítványt a tartalma alapján bírálja el.

[42] 1.1. A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján, eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. E jogszabályhely kimerítően

sorolja fel azokat a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (abszolút) eljárási szabálysértéseket, amelyek a felülvizsgálati eljárásban vizsgálhatók.

[43] A felülvizsgálati indítványt – a Be. 659. § (3)-(4) bekezdésben meghatározott, jelen ügyben szóba nem jövő kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés].

[44] Az alapügy elbírálásakor hatályos Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező (abszolút eljárási szabálysértés).

[45] A védő a felülvizsgálati indítványában elsődlegesen ezen felülvizsgálati okra hivatkozott azzal, hogy a jogi személy sértett, mint magánvádló törvényes képviselte a személyes meghallgatáson és a tárgyaláson nem volt biztosított, és már a feljelentésben ekként megjelölt személy sem minősült törvényes képviselőnek.

[46] A Be. 69. § (5) bekezdés c) pontja értelmében, ha a sértett nem természetes személy, nevében a törvényes képviselője jár el, ha e törvény személyes eljárási kötelezettséget nem ír elő. Értелеmszerűen a jogi személy esetén a személyes eljárási (megjelenési, részvételi) kötelezettség nem írható elő, ezért minden esetben a törvényes képviselő az eljárásra jogosult.

[47] Lényeges, hogy a törvényes képviselő meghatározását a törvény a büntetőeljárásban nem kizárólag a Ptk. szerinti törvényes képviselő fogalmához köti. A Be. törvényjavaslat indokolása ki is emeli, hogy „a törvény kerüli a nem természetes személyek képviseletének ellátására vonatkozó részletes rendelkezéseket, hiszen az ilyen jogalanyok eljárási képességének, képviseletének rendezése külön, az adott jogalany státuszával kapcsolatos szabályozásra tartozik. A törvény ezért annyit rögzít, hogy nem természetes személy esetén a törvényes képviselő jár el”.

[48] A védő arra helyesen utalt, hogy a büntetőeljárásban részt vevő személyek büntetőeljárási cselekvőképességét, valamint a törvényes képviselőnek és a támogatónak ezt a minőségét, ha ezek iránt kétség merül fel, a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja. A bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálja azt is, hogy a törvényes képviselőnek az eljárási cselekményekhez esetleg szükséges külön felhatalmazása igazolva van-e [Be. 71. § (1) bekezdés].

[49] A sértett törvényes képviselője a képviselt személy Be.-ben rögzített jogait gyakorolhatja [Be. 72. § (3) bekezdés]. Ha pedig a büntetőeljárásban részt vevő személy több törvényes képviselővel rendelkezik, eltérő megegyezésük hiányában, az ügyben elsőként fellépő törvényes képviselő jár el [Be. 72. § (5) bekezdés].

[50] A Be. értelmező rendelkezése szerint a Be. alkalmazásában törvényes képviselőnek minősül a Ptk. szerinti szervezeti képviselő is [Be. 10. § (5) bekezdés].

[51] Az sem kétséges, hogy a bank1 sértett nem természetes személy, hanem jogi személy, ekként a jogait törvényes képviselője útján gyakorolhatja.

[52] A jogi személy polgári jog szerinti képviseletét a Ptk. szabályozza. A Ptk. 3:29. § (1) bekezdése szerint a jogi személy törvényes képviseletét a vezető tisztségviselő önállóan látja el, zártkörűen működő részvénytársaság esetén ez az igazgatóság [Ptk. 3:282. § (1) bekezdés] vagy a vezérigazgató [Ptk. 3:283. §].

[53] Nem vitás, hogy az ügyben a sértett törvényes képviselőjeként a részvénytársaság igazgatósága vagy vezérigazgatója nem vett részt. Ezért a felülvizsgálati indítvány alapján azt

kellett megvizsgálni, hogy a magánvádló képviselőjében eljáró személyek a büntetőeljárásban törvényes képviselőnek tekinthetők-e.

[54] A Be. utaló rendelkezése [Be. 10. § (5) bekezdés] értelmében a jogi személy szervezeti képviselője is a törvényes képviselővel azonos jogkörrel képviselheti a nem természetes személyt. A Ptk. 3:30. §-a a szervezeti képviselők több csoportját határozza meg.

[55] Ezek közül törvényes képviselői és ügyvédi mint a sértett munkavállalói – a banki cégnyilvántartási adatai szerint – meghatározott ügykörökben, együttes aláírási joggal képviselhettek a gazdasági társaságot.

[56] törvényes képviselőt a feljelentés a bank törvényes képviselőjeként jelölte meg, és a személyes meghallgatáson ő maga vett részt. Ezt követően azonban a tárgyalásokon a Zrt.-t már nem képviselte.

[57] A magánindítványt joghatályosan a nem természetes személy képviselője is előterjesztheti, aki nem vitásan, érvényes meghatalmazással jogi képviselői volt. Ezért a magánindítvány szabályosságát illetően annak nincs jelentősége, hogy a feljelentésben egyedüli törvényes képviselőként esetlegesen olyan személyt tüntettek fel, aki a képviselői jogát önállóan nem gyakorolhatja.

[58] A személyes meghallgatással az eljárás nem fejeződött be, mert a békítés eredménytelen maradt. Ebben az esetben, az eljárás folytatására és arra figyelemmel, hogy a személyes meghallgatáson bizonyítás nem folyik, az ott megvalósult esetleges eljárási szabálysértés közömbös. Ebből következően ezen az eljárási cselekményen az indítvány szerinti felülvizsgálati ok sem valósulhatott meg.

[59] A Kúria a magánvádló jogi képviselőjének észrevételében hivatkozott, BH 2004.171. szám alatt megjelent eseti döntés kapcsán itt utal arra, hogy az a személyes meghallgatás vonatkozásában tartalmazza azt a jogi álláspontot, amely szerint a nem természetes személy magánvádló törvényes képviselőjének elmaradt idézése a személyes meghallgatásra, nem eredményezhette az eljárás megszüntetését. A jelen ügyben azonban az eljárás a személyes meghallgatással nem fejeződött be, az eseti döntés tehát eltérő jogi helyzetre vonatkozik.

[60] Téves a magánvádló képviselőjének azon érvelése is, amely szerint nem valósulhat meg az eljárási szabálysértés akkor, ha a bíróság által képviselőként idézett személy az eljárási cselekményen a bíróság idézésére megjelenik. A perbeli képviselői jogosultság ugyanis az eljárási törvényen és nem a bíróság döntésén alapul, más szóval amennyiben a bíróság tévesen vagy helytelen jogértelmezés mellett a képviselőre ténylegesen nem jogosult személyt idéz, az eljárási szabálysértés akkor is megvalósul, ha ez a személy az idézésre megjelenik és az eljárási cselekményen részt vesz.

[61] A továbbiakban a Kúria a megtartott tárgyalások, illetve másodfokú nyilvános ülés szabályszerűségét vizsgálta a magánvádló jelenléte (törvényes képviselője) szempontjából.

[62] Az iratokból megállapíthatóan az elsőfokú tárgyalásokon, illetve a másodfokú nyilvános ülésen törvényes képviselői helyett már ügyvédi vett részt a sértett törvényes képviselőjeként. Ezért a Kúria az ő képviselői jogosultságát vizsgálta meg.

[63] A felülvizsgálati indítvány arra helytállóan hivatkozik, hogy ügyvédi mint a sértett munkavállalója önálló törvényes képviselői joggal nem rendelkezett, valamint a tárgyalásokon, nyilvános ülésen olyan más személy sem vett részt, akivel az együttes képviselői jogát gyakorolhatta volna, vagyis – e minőségében – a büntetőügyben érdemi képviselőre, jognyilatkozat tételére nem volt jogosult.

[64] A Kúria ezt meghaladóan azonban egyetértett a másodfokú bíróság jogi érvelésével, amely szerint a magánvádló törvényes képviselőjének fellépése megfelel az Ütv. 66. § (4)

bekezdés b) pontjában írtaknak {másodfokú bíróság ítélete [12] bekezdés}, a következők miatt.

[65] ügyvéd1 a Ptk.-ban szabályozott, együttes képviselőre jogosító szervezeti képviselői jogán kívül, attól függetlenül a sértett bejegyzett kamarai jogtanácsosaként is működött.

[66] E minőségében pedig az Ütv. felhatalmazása szerint, vagyis törvényen alapuló képviselői joggal rendelkezett. Az Ütv. 66. § (4) bekezdés b) pontja szerint ugyanis a kamarai jogtanácsos a területi kamara tagjaként az ügyvédi tevékenységek közül a büntetőeljárásban a jogi személy képviselőjének ellátását is folytathatja.

[67] A törvény indokolása szerint „az ügyvédi tevékenységnek minősülő tevékenységek csak kamarai tagsággal, kamarai felügyelet, a törvényben meghatározott szakmai és továbbképzési követelmények, valamint kamarai fegyelmi és etikai felelősség mellett végezhetőek. Az ügyvédi kamara a feltételeknek megfelelő jogtanácsost kamarai jogtanácsosként tagjai közé felveszi”.

[68] A kamarai jogtanácsos az ügyvédi tevékenységet a nem természetes személy jogalannyal fennálló munkaviszonya keretei között az ügyvédi kamarai nyilvántartásba bejelentett munkáltatója mint ügyfele számára gyakorolja [Ütv. 66. § (1) bekezdés].

[69] A törvényi szabályozásból következően a kamarai jogtanácsos a törvény rendelkezése folytán, további meghatalmazás vagy megbízási szerződés nélkül, munkaviszonyának és kamarai tagságának igazolása mellett képviselheti a jogi személyt, a bíróság pedig – amennyiben az a büntetőeljárásban kétséges – ezek ellenőrzésére köteles.

[70] ügyvéd1 nem vitatotta a sértett bejegyzett kamarai jogtanácsosaként vett részt a büntetőeljárásban, és látta el a képviselőt, amellett, hogy a cég meghatalmazott jogi képviselővel is rendelkezett. Megállapítható ezért, hogy a jogtanácsos a Be. 69. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, törvényi felhatalmazáson alapuló, vagyis törvényes, egyben önálló képviselői joggal rendelkezett a büntetőeljárásban.

[71] A magánvádló jogi képviselője az észrevételében másodlagosan a Ptk. álképviselőre vonatkozó szabályait is felhívta (Ptk. 6:14. §). Tekintve azonban, hogy a magánvádló törvénynek megfelelő képviselője biztosított volt, az álképviselő szabályai szóba sem jöhetnek. Ezért a Kúria csak megjegyzi, hogy a büntetőeljárásban a Ptk. álképviselői szabályai nem alkalmazhatók, mivel az eljárási jelenlét nem azonosítható a polgári jog szabályai szerinti jognyilatkozat tételével, azt ugyan magában foglalja, de annál többet jelent, a részvétel jogát és kötelezettségét is. A távolléttel megvalósult abszolút vagy relatív eljárási szabálysértés ezért utólag nem orvosolható a Ptk. álképviselőre vonatkozó szabályai alkalmazásával.

[72] Mindebből következően tehát a felülvizsgálati indítványban felhozott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg és ebből következően az erre alapított felülvizsgálati ok nem állapítható meg, így a felülvizsgálati indítvány ebben a részében alaptalan.

[73] 1.2. A védő a felülvizsgálati indítványában azt is vitatta, hogy a sértett (magánvádló) jogi képviselőt ellátó jogi képviselő1 ügyvéd a sértettől származó, szabályszerű meghatalmazással rendelkezett volna az első- és a másodfokú eljárásban.

[74] A nem természetes személy sértett törvényes képviselője által meghatalmazott képviselő is eljárhat [Be. 61. § (1) bekezdés]. A büntetőeljárásban meghatalmazott képviselőként az ügyvéd és az ügyvédi iroda is eljárhat [Be. 61. § (3) bekezdés a) pont]. A nem természetes személy jogi képviselője azonban nem kötelező, és a magánvádas eljárás szabályai sem írják elő, hogy ezen eljárásban a meghatalmazott képviselő eljárása mellőzhetetlen lenne. Ebből következően az eljárási cselekményről való esetleges távolléte a

Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértést nem valósítja meg, ekként erre felülvizsgálat sem alapozható.

[75] A Kúria a teljesség érdekében utal ismét arra, hogy jogi képviselői egyéni ügyvéd a sértett képviselőjére jogosult személyektől szabályszerű meghatalmazással rendelkezett, amely a büntetőeljárás egészére, korlátozás nélkül kiterjedt. Ekként a sértett képviselőjében, a Be. 61. § (1) bekezdése alapján szabályszerűen eljárhatott, az eljárási cselekményeken részt vehetett.

[76] 2. A felülvizsgálati indítvány – a felülvizsgálat jogszabályi alapjának megjelölése nélkül, de – a tartalma szerint a rágalmozás vétsége tekintetében, anyagi jogszabálysértésre hivatkozással a terhelt bűnösségét is vitatta.

[77] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ab) és bb) alpont alapján pedig felülvizsgálati ok, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, vagy alkalmazott törvénysértő intézkedést.

[78] A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[79] 2.1. A jogerős ítélettel megállapított tényállás lényege a következő.

[80] terhelt1 terhelt éveken keresztül a bank1 magánvádoló pénzügyi ügyfele volt, a felek között fennállt szerződéses viszonyt a magánvádoló 2016. február 24-én rendes felmondással megszüntette.

[81] A terhelt 2017. december 27-én a e-mail cím1 email-címről egyéb érdekelt1nek (e-mail cím2), egyéb érdekelt2nek (e-mail cím3), egyéb érdekelt3nak (e-mail cím4), egyéb érdekelt3nak (e-mail cím5), egyéb érdekelt4nak (e-mail cím6) és a e-mail cím7 email címekre megküldött, valamint másolatban egyéb érdekelt5nek (e-mail cím8), egyéb érdekelt6nek (e-mail cím9) eljuttatott e-mailben az alábbi kijelentéseket tette:

[82] „Korábban a bank1 nem adott választ egy 2016.04.25.-én velem szemben a bank1 megbízásából és felbujtásából elkövetett atrocitásra (...). A bank1 megbízásából és nevében eljáró fegyveres cég1 Biztonsági őr ezen a napon többször erősen, indokolatlanul és agresszívan megragadta a kezem és ezzel számomra súlyos riadalmat okozott”

„(...) a velem szemben elkövetett durva fizikai atrocitásért felelősséggel tartozik a bank1, mint megrendelő és felbujtó”

„2016.10.04.-én súlyos, aljas, rágalmozó, valamint a személyiségi jogaimat sértő incidens ért a bank1 részéről és a cég1 Biztonsági őre részéről a Náci Bank cím1.sz. alatti fiókban.”

„A cég1 Kft biztonsági őre 2016.10.04.-én a bank1 nevében, a bank1 megbízásából ezen ügyintézés során a bankfiókban más ügyfelek, a fiókvezető és más bankli munkatársak, valamint Rendőr előtt a bank1 nevében és megbízásából a következőket mondja fenyegetően:

terhelt1 (sértett): „nem a Szálasi rémuralomban élünk”

cég1 Biztonsági őr: „Az a szerencséje magának”

terhelt1 (sértett): „Mi az, hogy az a szerencsém?”

cég1 Biztonsági őr: „Már rég eltemették volna”

„Náci Bank (=bank1), illetve a Náci Bank megbízásából eljáró Náci biztonsági őr”

„NÁCI Bank erre se válaszolt soha, mivel a bank1 volt a felbujtó és megrendelő.”(vii) „A cég1 emberei mindig egyeztetnek a diszpécser szolgálatukon keresztül a bank1 illetékeseivel,

a háttérben mindenben a bank1 mozgatja a szálakat, a cég1 velük szerződött, a nevükben jár el. Nyilván láthatják, hogy a bank1 egy NÁCI BANK. (...) Ne feledjék, a bank1 a felbujtó, a megrendelő és fővállalkozó a cég1 csak elkövető és kollaboráns. Az antiszemitizmus a bank1 Zrt NÁCI vállalati kultúrájának az alapeleme?”

„Ezen pontot is is többször megadtam a bank1nak a panaszaimban, de a NÁCI Bank erre se válaszolt soha, mivel a bank1 volt a felbujtó és megrendelő”

„2017.05.12.-én a bank1 központi fiókjában a cím2sz. alatt egy példátlanul aljas és embertelen és megdöbbentő könnyű testi sértésnek és tetteges becsületsértésnek lettem az áldozata. Ezen pont a náci bank1 egyik legaljasabb lépése volt velem szemben.” (x) „A bank1 a többi fiókon keresztül csapdába csalt, hogy jöjjenek a központba, ahol egy ilyen félelmetesen aljas és embertelen könnyű testi sértés ér, hárman orvul bekerítenek egy tisztességes bank1 ügyfelet és puccsszerűen és aljas módon agresszíven megragadnak és kivonszolnak. Az egyik pribék elmondta, hogy szóbeli utasítás alapján cselekszenek.”

„(...) a fiókban panaszt szerettem volna helyben megírni a kiszolgálás megtagadása miatt, viszont ezen jogomat a 3 bank1 pribék totálisan meggátolta és erőszakos és agresszív módon és teljesen ok nélkül kiráncigáltak a fiókból, könnyű testi sértés megvalósításával.”

„NÁCI Bank erre sem válaszolt soha.”

„A 2016.02.05.-i egyéb1 úr által aláírt hivatalos és hiperdilettáns bank1 levélben milyen alapon mertek fenyegetni, hogy ne merjek a későbbiekben – a jogaimmal élve – a bank1 felé panaszt tenni.”

[83] A terhelt 2018. január 18-án a e-mail cím1 email-címről egyéb érdekelt7nek (e-mail cím10), egyéb érdekelt1nek (e-mail cím2), egyéb érdekelt2nek (e-mail cím3), egyéb érdekelt4nek (e-mail cím6), egyéb érdekelt8nak (e-mail cím11), egyéb érdekelt9nak (e-mail cím12), továbbá a (e-mail cím7) email címre megküldött valamint másolatban egyéb érdekelt6nek (e-mail cím9), egyéb érdekelt10nek (e-mail cím13), egyéb érdekelt11nek (e-mail cím14), egyéb érdekelt12nek (e-mail cím15), egyéb érdekelt13nak (e-mail cím16), egyéb érdekelt14nek (e-mail cím17), egyéb érdekelt15nak (e-mail cím18), egyéb érdekelt3nak (e-mail cím4), egyéb érdekelt16nak (e-mail cím19), egyéb érdekelt17ak (e-mail cím20), egyéb érdekelt18nak (e-mail cím21), egyéb érdekelt19nek (e-mail cím22), egyéb érdekelt20nek (e-mail cím23), egyéb érdekelt21nek (e-mail cím24), továbbá a e-mail cím25 és a e-mail cím26 email címre eljuttatott e-mailjében az alábbi kijelentéseket tette:

[84] „A bank1 ennek ellenére azon az állásponton van, hogy kötöttem ilyen szerződést. Ismételten csálnak és manipulálnak, a bank1nál bármi megtörténhet.”

„(...) ezen fiókban 2016.10.04.-én a bank1 felbujtására és megbízásból a fiók területén számos ügyfél és bank1 alkalmazott előtt a megbízott és a bank1kal kötött szerződés teljesítése során a primitív cég1 ör agresszíven a következőket mondta nekem: „Az szerencséje, hogy nem a Szálasi korban élünk, továbbá azt is említette, hogy akkor már régen eltemettek volna.”

[85] 2.2. A rágalmozás vétségét az követi el, aki valakiről, más előtt becsület csorbítására alkalmas ténnyel állít vagy híresztel vagy ilyen tényre utaló kifejezést használ [Btk. 226. § (1) bekezdés].

[86] A rágalmozás jogi tárgya a becsület. A becsület mint büntetőjogi védelemben részesülő jogi tárgy, egyrészt a társadalmi megbecsülést, másrészt az emberi méltóságot foglalja magába. Nem vitásan emberi méltósága csak természetes személynek lehet. A társadalom kedvező értékítéletére, megbecsülésére, a jóhírnév megőrzésére azonban a jogi személyek és más személyösszességek (nem természetes személyek) is igényt tarthatnak.

[87] A rágalmozás bűncselekmény miatti büntetőjogi felelősség megállapítása akkor felel meg a büntető anyagi jog szabályainak, ha a cselekmény tényállásszerű, jogellenes és

amennyiben a valóság bizonyításának helye van, az nem vezet eredményre [Kúria Bfv.III.950/2019/3. (BH 2020.258.).]

[88] A rágalmazás megvalósulásához szükséges tényállításon olyan – a sértett magatartását egyedileg felismerhetően meghatározó – nyilatkozatot, kijelentést kell érteni, aminek tartalma valamely múltban megtörtént, vagy jelenben történő esemény, jelenség, állapot (BH 2009.135.).

[89] Helyesen foglaltak állást az eljáró bíróságok, amikor azt állapították meg, hogy az idézett első e-mail üzenetben a terhelt azt a tényt állította, hogy az ő bankfiókban történt bántalmazásának (testi sértés okozásának, tetteges becsületsértésnek) a magánvádló volt „megrendelője, felbujtója”. Ez az tényállítás ugyanis bűncselekmény elkövetésére felhívásra utal, amely mint részesi cselekmény maga is bűncselekmény [Btk. 14. § (1) bekezdés].

[90] A töretlen bírói gyakorlat szerint alkalmas a (jogi) személy társadalmi megbecsülésének csökkentésére, jóhírnevének aláásására, kedvezőtlen színben való feltüntetésére, róla negatív értékítélet kialakítására az olyan tény állítása, híresztelése, ami valósága esetén büntető-, szabálysértési vagy fegyelmi eljárás megindításának alapjául szolgálhat [Kúria Bfv.I.223/2023/8., Bfv.III.1131/2017/22., Bfv.1222/2013/4. (EBH 2014.B.16.), BH 2011.186.]. Annak a ténynek az állítása pedig, hogy valaki egy bűncselekmény elkövetésének „része” volt, alkalmas a becsület csorbítására [Kúria Bfv.1126/2014/4. (BH 2015.323.).].

[91] A felülvizsgálati indítványban foglalt azon érvelésnek nincs jelentősége, amely szerint bűncselekmény elkövetésére – nyilvánvalóan – csak természetes személy képes. A nem természetes személy jóhírnevének csorbítására ugyanis az irányítását végző vagy a nevében cselekvő személyek eljárása alkalmas. A terhelt állítása pedig az volt, hogy maga a pénzügyet a „háttérben szálakat mozgatva” érte el, idézte elő vele szemben a büntetendő cselekmény elkövetését. Ez pedig nem az egyes, a bank képviselőjében eljáró, a terhelt által meg sem nevezett személlyel szemben, hanem az általa egyértelműen nevesített jogi személlyel szemben alkalmas lejárásra; függetlenül attól, hogy a jogi személy maga bűncselekmény elkövetésére képtelen.

[92] A terhelt a becsületsértő állításokat pedig „más előtt” tette, mivel azt valós e-mail címekre, több személynek küldte meg. Ezzel a rágalmazás bűncselekmény ezen tényállási eleme is megvalósult.

[93] Az eljáró bíróságok azt is helyesen állapították meg, hogy a számos e-mail címre, köztük nyilvánvalóan közös, azaz több felhasználó által is olvasott e-mailekre küldéssel a cselekmény egyben nagy nyilvánosság előtt elkövetettnek is minősül [Btk. 226. § (2) bekezdés b) pont].

[94] 2.3. A rágalmozó cselekmény tehát a kifejtettek szerint tényállásszerű. Ezt követően vizsgálendő, hogy a tényállásszerűség mellett a bűncselekmény általános fogalmi elemét [Btk. 4. § (1) és (2) bekezdés] jelentő társadalomra veszélyesség (mint materiális jogellenesség) is fennáll-e az adott cselekmény vonatkozásában, illetve büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok megállapítható-e az adott ügyben, illetve az annak tisztázásához szükséges eljárási cselekmények megtörténtek-e.

[95] A jogellenességet – a valóság bizonyítása nélkül is – kizárhatják az elkövetés konkrét körülményei, így például hivatali kötelezettség teljesítése, valamely hatósági vagy bírósági eljárásban a tanúzási kötelezettség teljesítése. Ide sorolható a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény 1. § (2) és (3) bekezdése szerinti panasz vagy bejelentés tartalma is, a panaszjog gyakorlása, feltéve, hogy az nem szükségtelenül gyalázkodik.

[96] Az állandóan követett bírói gyakorlat szerint nem valósít meg bűncselekményt a hatóság előtt folyamatban lévő eljárásban az ügyfél által az őt megillető jogok keretei között az ügy tárgyával, az abban érintett személlyel összefüggésben, az ügy tisztázása érdekében tett – gyalázkodástól, becsméréstől mentes – tényállítás akkor sem, ha a becsület csorbitására objektíve alkalmas volna [Kúria Bfv.III.96/2020/10. (BH 2021.2.), EBH 2013.B.8.].

[97] A terhelt nem vitásan a panaszokról, közérdekű bejelentésekről szóló törvény szerint nem minősül közérdekű bejelentőnek, és a bejelentése nem is hatósági vagy hivatalos eljárásban történt.

[98] Ugyanakkor általánosabb értelemben, akár a jogi személynek a bejelentőt is érintő működésével összefüggésben előadott – becsületsértésre egyébként alkalmas tényt állító – panasz, bejelentés is nélkülözheti adott esetben a jogellenességet.

[99] A jelen ügyben azonban a terhelt vonatkozásában ilyen, a jogellenességet kizáró ok nem állapítható meg, a következők miatt.

[100] A védő észrevételében foglaltakra tekintettel a Kúria utal arra, hogy a rágalmazás bűncselekménnyel összefüggésben a jogellenesség megítélését nem az dönti el, hogy a sértett pénzügyi intézet szakmai felügyeletei szerve (bank) azt miként értékelte. A bíróságok önállóan ítélik meg egy adott, a (magán)vád tárgyává tett magatartás büntetőjogi következményeit, vagy annak hiányát. Így érdemben annak sincs jelentősége, hogy a bank mint felügyeleti szerv a magánvádló pénzügyi intézetet a terhelt panaszának kivizsgálására utasította vagy nem.

[101] A magánvádló jogi képviselője az észrevételében ugyanakkor helyesen hivatkozott arra, hogy a panaszbejelentés nem önmagában, az egyéb körülményektől függetlenül nélkülözi a jogellenességet. Az általa hivatkozott döntések (EBH 2014.B.3. és EBH 2011.B.2394.) azonban olyan esetekre vonatkoznak, amikor a tényközlés peres, vagy más, jogilag szabályozott hatósági eljárásban valósul meg, például feljelentési, bejelentési jogosultság vagy tanúzási kötelezettség teljesítése által.

[102] Korábbi döntésében a Legfelsőbb Bíróság rögzítette, hogy a közérdek vagy a jogos magánérdek védelme céljából, a különböző visszasságok kiküszöbölése érdekében az állami és a társadalmi szervekhez, illetőleg ezek tisztségviselőihez intézett panaszok, bírálatok és bejelentések nem veszélyesek a társadalomra. Jogellenesség hiányában tehát még abban az esetben sem volna helye a rágalmazás megállapításának, ha az abban foglalt tényállítások – egészben vagy részben – valótlannak bizonyulnak (Legfelsőbb Bíróság Bfv.II.732/2009/3.).

[103] A Kúria megállapítja, hogy a panaszjog jogszerű gyakorlásával kapcsolatosan kifejtettek irányadók a nem bírósági vagy más, hatósági eljárásban előterjesztett panaszok kapcsán is. A gazdasági társaságok, társadalmi szervezetek szolgáltatásnyújtásával, a fogyasztót, ügyfelet érintő működésével összefüggésben benyújtott panaszok, kifogások kivizsgálásához ugyanis szintén nyomós társadalmi érdek fűződik.

[104] A terhelt által panaszként továbbított e-mail üzenetek kapcsán mindenekelőtt arra kell utalni, hogy – szemben a védő álláspontjával – azok tartalma nem minősül a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) 288. § (1) bekezdése szerinti panasznak. A terhelt ugyanis nem pénzügyi szolgáltatással összefüggésben tette a bejelentést, ezért a panaszkezelésre sem e törvény szabályai vonatkoztak. Erre a magánvádló jogi képviselője helyesen hivatkozott az észrevételében. Az első e-mail üzenetben tényszerűen hivatkozott tettlegességet a bankfiókban, a bankkal szerződéses jogviszonyban lévő gazdasági társaság alkalmazásában álló biztonsági őr valósította meg, ami nyilvánvalóan nem a pénzügyi szolgáltatásával volt összefüggésben.

[105] Ugyanakkor a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 1. § (1) és (2) bekezdése e törvény hatályát – általános jelleggel – a vállalkozások

azon tevékenységére terjeszti ki, amely a fogyasztókat érinti vagy érintheti, kivéve e körből a pénzügyi szolgáltatási tevékenységet.

[106] Az Fgytv. 1. § (2) bekezdése szerint a fogyasztó a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő forgalmazásával, illetve értékesítésével közvetlen kapcsolatban álló magatartására, tevékenységére vagy mulasztására vonatkozó panaszát szóban vagy írásban közölheti a vállalkozással.

[107] E szabályok alapján a terhelt, a sértett pénzintézethez címzetten jogosult volt panaszt előterjeszteni, annak tárgya – a biztonsági őr által a bank ügyfélterében tanúsított magatartás – pedig a panaszjog keretei között, a tágabban értelmezett banki szolgáltatásnyújtással kapcsolatos.

[108] A továbbiakban a Kúria azt vizsgálta meg, hogy a panasz tartalma, benyújtásának módja és körülményei összességében az egyébként tényállásszerű rágalmazás jogellenességét a konkrét esetben kizárták-e.

[109] Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a terhelt több e-mail címre, köztük a sértett bankhoz nem, vagy csak áttételesen (az anyacégén keresztül) kapcsolódó gazdasági társaságnak is megküldte. Annak ellenére tette ezt a terhelt, hogy a bankkal korábban fennállt jogviszonyára tekintettel a panaszeljárással tisztában kellett lennie. Azt mindenesetre tudnia kellett, hogy az általános banki e-mail címen kívül más, konkrét személyeknek küldi meg az e-maileket, mivel az e-mail címből láthatóan – e-mail cím27, e-mail cím28 – azok nem a sértetthez, hanem más cégekhez köthetők. Magából az e-mail címekből a terheltnek azt is tudnia kellett, hogy azok nem a panaszügyintézés fórumai (e-mail cím25, e-mail cím26).

[110] Mindebből a terhelt is tisztában volt azzal, hogy a megküldött üzeneteket kívülálló személyek is, és nem csak a bank alkalmazottai fogják olvasni. A terheltnek ténylegesen ez is volt a célja. E vonatkozásban tehát a terhelt jóhiszeműsége kétségbe vonható, a több külső e-mail címre való közlés ugyanis – általa is tudottan – a panasz kivizsgálását már nem vihette előre, azzal nem is lehetett összefüggésben.

[111] Ezzel kapcsolatban arra is szükséges utalni, hogy a panasz tárgya magánjellegűnek tekinthető, mivel egyedi esetet, a terhelttel szembeni fellépést sérelmezi. Más szóval közügyet, adott esetben a bank általános működésével kapcsolatos kritikát nem érint. Ekként azt a terhelt sem feltételezhette, hogy nagyobb nyilvánosságra tartozó lenne.

[112] Lényegesek az ügy előzményei is. A próbára bocsátással érintett korábbi ügyben a terheltet a bíróság ugyanezen sértett sérelmére megvalósított becsületsértés vétsége miatt mondta ki bűnösnek. Akkor a terhelt szintén több, nyilvánvalóan nem a panasz elintézésére szolgáló e-mail címre küldte meg a sértő kijelentéseket tartalmazó üzeneteket {másodfokú bíróság ítélete [14] bekezdés}. A terhelt célja ezen címzetteket tekintve valószínűleg a sértett lejáratása volt, amelyre a panaszjog gyakorlását mindössze ürügyként használta.

[113] Mindezek alapján helyesen jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy a terhelt túllépte a mind a vélemény-nyilvánítás, mind a panaszjog gyakorlásának a határait, cselekménye nem csak tényállásszerű, hanem társadalomra is veszélyes.

[114] 2.4. A felülvizsgálati indítvány sérelmezte a valóság bizonyításának elmaradását is.

[115] A Btk. 229. § (1) bekezdésére figyelemmel sem a rágalmazás, sem a becsületsértés miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valónak bizonyul.

[116] A Btk. 229. § (2) bekezdése kimondja, hogy a valóság bizonyításának akkor van helye, ha tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta.

[117] A valóság bizonyításának indokoltságát megalapozó közérdeket vagy valamely személy jogos érdekét a bíróságnak ügynként kell vizsgálnia és mérlegelnie.

[118] A Kúria nem értett egyet a másodfokú bíróság azon érvelésével, amely szerint a terhelt maga is értékítéletnek, véleménynek tekintette az általa leírtakat, ezért nincs helye a valóság bizonyításának {másodfokú bíróság ítélete [17] bekezdés}. A valóságbizonyítás lehetősége ugyanis nem a terhelt értelmezésétől függ, hanem objektív körülménytől, attól, hogy a ténylegesen olyan tényállításról van-e szó, amellyel kapcsolatban fennállnak a Btk. 229. §-ában írt feltételek. Nincs helye tehát a bizonyítás mellőzésének arra hivatkozással, hogy a terhelt maga nem tekintette tényállításnak az előadottakat.

[119] Ugyanakkor – szemben a védő érvelésével – a Btk. 229. §-a alkalmazása során nem tekinthető jogos magánérdeknek az, hogy a terheltnek érdekében áll a valóság bizonyítása azért, mert annak sikere esetén nem büntethető. A büntethetőséget kizáró ok megállapításának ugyanis elengedhetetlen feltétele, hogy a becsületsértő kijelentést indokolta a közérdek vagy jogos magánérdek, vagyis annak fennállása szükségképpen megelőzi a kijelentést, vagyis az elkövetési magatartás kifejtését. Így a terhelt tekintetében már a büntetőeljárásban jelentkező lehetőség, az ügy javára történő eldöntéséhez fűződő érdek a valóság bizonyítása révén, fogalmilag nem azonosítható a Btk. 229. §-ában szereplő büntethetőséget kizáró ok előfeltételeként. Ellenkező esetben egyébként a valóság bizonyítása minden ügyben elrendelendő lenne, függetlenül attól, hogy az elkövetést mi indokolta, illetve volt-e bármilyen oka, célja.

[120] A Kúria – a már kifejtettek szerint – megállapította, hogy a terhelt kijelentéseit közérdek nem indokolta, mivel a leírt, becsületsértő állítások közszereplővel, közüggyel nem hozhatók összefüggésbe.

[121] Emellett azonban vizsgálendő az esetleges jogos magánérdek is. A terhelt által leírt történés a bank ügyfélterében vele szemben történt esemény (a biztonsági őr terhelt által kifogásolt, jogtalanak tartott intézkedése), amelyre a terhelt állításából következően a pénzintézet utasítására került sor. Emiatt – a terhelt által is hangsúlyozottan – elégtételt kívánt a pénzintézettől. Ez pedig a valósága esetén a terhelt mint ügyfél jogos (magán)érdekeként jelentkezik.

[122] Ezért a Kúria a tényállítás, vagyis a panasz ezen része kivizsgálásának igényét olyan jogos magánérdeknek tekintette, amely a valóság bizonyítása elrendelését az ügyben mellőzhetetlenné tette.

[123] Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben a terhelt kifejezetten, már a magánvád tárgyát képező e-mail üzenetben is hivatkozott arra, hogy célja az érdekeinek érvényesítése is. Ezzel ellentétes nyilatkozatot viszont a büntetőeljárásban sem tett.

[124] Emellett a Kúria utal arra is, hogy a törvény szövegéből következően a valóság bizonyítása elrendelésének nem feltétele, hogy bárki erre irányuló indítványt terjesszen elő, és nem szükséges ennek elrendeléséről alakszerű határozattal döntenem sem (BH 1992.226.).

[125] Nem akadály a valóság bizonyításának az sem, ha a tényállítások mellett, azokkal egyidejűleg olyan, a becsület csorbítására alkalmas kifejezéseket is használt az elkövető, amelyek kifejezetten lealacsonyítóak. Ezen gyalázkodó, a becsület (jóhírnév) csorbítására önmagukban alkalmas kifejezések használata ugyanis a Btk. 227. §-ában foglalt becsületsértés bűncselekményének önálló megállapítására alkalmasak, míg a tényállítások esetében a valóság bizonyítás eredménytelensége a Btk. 226. §-a szerinti rágalalmazás vétségének megállapítását eredményezi (Kúria Bfv.I.1345/2021/17.). Utóbbi esetben a szóbeli becsületsértés vétségét a rágalalmazás vétsége elnyeli (konszumálja), önállóan nem állapítható meg. Vagyis a cselekmény minősítése függ a valóságbizonyítás eredményétől.

[126] Ezért az eljáró bíróságok anyagi jogi jogsértést követtek el ezen speciális bizonyítás mellőzésével.

[127] Ennek azonban a felülvizsgálati eljárásban már nincs eljárási következménye, a következők miatt.

[128] A terhelt a rágalmazás vétsége megállapítására alkalmas, a sértett jóhírnevét sértő tényállítás mellett mindkét e-mailben további olyan közléseket is tett, amelyek – bár nem tényállítások – a jóhírnév sérelmét szintúgy megvalósítják. Ilyen az első e-mailben a vele szembeni intézkedések miatti „nácibank”, „náci vállalati kultúra” minősítés, míg a második e-mail üzenetben konkrét tényállítások nélküli közlés, amely szerint a magánvádoló pénzügyintézetnél „(...) ismételten csálnak és manipulálnak (...)”.

[129] Ebből következően a rágalmazás vétsége mellett alaki halmazatban álló becsületsértés vétsége tényállási elemei – a becsületsértő kijelentéseken túl a nagy nyilvánosság is – megállapíthatók. Ezért, amennyiben a valóság bizonyítása eredményre vezetne is, a terhelt felmentésére nem kerülhetne sor, bűnössége megállapítható lenne a valóság bizonyításával nem érintett más, enyhébben minősülő bűncselekményben [Btk. 227. § (1) bekezdés b) pont szerinti becsületsértés vétsége]. Más szóval a rágalmazás által konsumált, azonos alkalommal elkövetett becsületsértés vétsége előtérbe lépne, önálló bűncselekményként nyerne értékelést.

[130] Ez pedig azt jelenti, hogy a terhelttel szemben legfeljebb a bűncselekmény minősítése változna, ami kívül esik a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában szereplő felülvizsgálati okon. Ugyanakkor az is megállapítható, hogy a terhelttel szemben a jogerős ítélettel kiszabott pénzbüntetés a cselekmény enyhébb minősítése esetén sem lenne sem törvénysértő, sem eltúlzottan súlyos. Emiatt a felülvizsgálat Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósulása sem jöhet szóba.

[131] A Kúria ezért megállapította, hogy a felülvizsgálati indítvány ebben a részében is alaptalan.

[132] **IV. A döntés elvi tartalma**

[133] 1. A nem természetes személy kamarai bejegyzett jogtanácsosa törvényen alapuló, önálló képviseleti joggal rendelkezik, ekként a büntetőeljárásban törvényes képviselőnek minősül.

[134] 2. Nem állapítható meg a rágalmazás vétsége kapcsán a panaszjog gyakorlása mint jogellenességet kizáró ok, amennyiben az elkövető nyilvánvalóan rosszhiszeműen, az irányadó panasz eljárás rendjétől jelentősen eltérve, nagy nyilvánosság előtt fogalmaz meg becsületsértő tényállítást.

[135] V. Mindezekre tekintettel a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdésére figyelemmel a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8.B.11.439/2018/28. számú és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 22.Bf.8273/2020/11. számú ítéletét hatályában fenntartotta.

[136] Ha a kirendelt védő felülvizsgálati indítványt szerkeszt, a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (6) bekezdés alapján munkadíjra jogosult, amelynek összege – a bíróság rendelkezése szerint – legalább a kirendelt ügyvédi óradíj összege, de legfeljebb a kirendelt ügyvédi óradíj tízszeresének megfelelő összeg. Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről szóló 2024. évi XC. törvény 69. § (4) bekezdése szerint az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény 36. § (8) bekezdése szerinti kirendelt ügyvédi óradíj 2025. évben 7.000 forint.

[137] A Kúria az ügy bonyolultsága és a felülvizsgálati indítvány tartalma alapján állapította meg a kirendelt védőt megillető munkadíj mértékét hat órai ügyvédi munkadíjnak megfelelő összegben.

[138] A kirendelt védői díjból álló bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 664. § (1) bekezdésén alapul.

[139] A Kúria az ügyben öttagú tanácsban járt el [Be. 655. § (2) bekezdés].

[140] A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[141] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be.

Budapest, 2025. október 7.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró